

Czwartek, 8 października 2020 r.

P9_TA(2020)0259

Nikaraguańska ustawa o obcych agentach

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 października 2020 r. w sprawie nikaraguańskiej ustawy o obcych agentach (2020/2814(RSP))

(2021/C 395/07)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Nikaragui, w szczególności z dnia 31 maja 2018 r. ⁽¹⁾, 14 marca 2019 r. ⁽²⁾ i 19 grudnia 2019 r. ⁽³⁾,
- uwzględniając Umowę z dnia 29 czerwca 2012 r. ustanawiającą stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ameryką Centralną, z drugiej strony ⁽⁴⁾,
- uwzględniając krajowy dokument strategiczny UE i wieloletni program orientacyjny na lata 2014–2020 w sprawie Nikaragui,
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie Nikaragui,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2019/1716 z dnia 14 października 2019 r. ustanawiające ramy ukierunkowanych sankcji w Nikaragui ⁽⁵⁾ oraz rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) 2020/606 z dnia 4 maja 2020 r. dodające nazwiska sześciu urzędników nikaraguańskich do wykazu ukierunkowanych sankcji, łącznie z zamrożeniem aktywów i zakazem podróży ⁽⁶⁾,
- uwzględniając oświadczenia wydane w imieniu Unii Europejskiej przez wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, dotyczące Nikaragui, zwłaszcza oświadczenia z dni 20 listopada 2019 r. i 4 maja 2020 r.,
- uwzględniając oświadczenie wysokiej komisarz ONZ ds. praw człowieka Michelle Bachelet wygłoszone podczas 45. sesji Rady Praw Człowieka, która odbyła się 14 września 2020 r., a także uwzględniając sprawozdanie Rady Praw Człowieka ONZ z dnia 19 czerwca 2020 r. na temat Nikaragui,
- uwzględniając biuletyny informacyjne opublikowane w ramach specjalnego mechanizmu monitorowania dla Nikaragui (MESENI) ustanowionego przez Międzyamerykańską Komisję ds. Praw Człowieka,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych (MPPOiP) z 1966 r.,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
- uwzględniając Wytyczne UE w sprawie obrońców praw człowieka oraz wytyczne dotyczące wolności wypowiedzi w internecie i poza nim,
- uwzględniając konstytucję Nikaragui,
- uwzględniając art. 144 ust. 5 i art. 132 ust. 4 Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. C 76 z 9.3.2020, s. 164.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2019)0219.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0111.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 346 z 15.12.2012, s. 3.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 262 z 15.10.2019, s. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 139 I z 4.5.2020, s. 1.

Czwartek, 8 października 2020 r.

- A. mając na uwadze, że 22 września 2020 r. członkowie Nikaraguańskiego Zgromadzenia Narodowego należący do Alianza Frente Sandinista de Liberación Nacional, partii rządzącej, przedstawili projekt ustawy o uregulowaniach dotyczących obcych agentów (wzorującej się na rosyjskiej ustawie z 2012 r. w sprawie obcych agentów), która w razie jej przyjęcia zobowiąże każdą osobę, organizację lub instytucję, w tym środki masowego przekazu i organizacje pozarządowe otrzymujące fundusze z zagranicy, do zarejestrowania się w ministerstwie spraw wewnętrznych oraz poddania się monitorowaniu finansowemu przez dział analiz finansowych;
- B. mając na uwadze, że każda osoba lub jednostka zarejestrowana w ministerstwie spraw wewnętrznych jako „obcy agent” byłaby poddana ścisłemu nadzorowi i musiałaby „powstrzymać się od ingerencji w krajowe sprawy lub kwestie polityczne”, jak wymaga tego art. 12, co ograniczyłoby ich prawa obywatelskie i polityczne i umożliwiło prześladowanie ich, nękanie i ściganie karne; mając na uwadze, że przyjęcie tej ustawy negatywnie wpłynęłoby na prawo do równego udziału w życiu politycznym i publicznym, w tym opozycji, co jeszcze bardziej zakłóciłoby system polityczny w Nikaragui; mając na uwadze, że może to doprowadzić do poważnych sytuacji bezprawnej kryminalizacji organizacji społeczeństwa obywatelskiego, działaczy i obrońców praw człowieka;
- C. mając na uwadze, że ustawa o uregulowaniach dotyczących obcych agentów, jeżeli zostanie przyjęta, mogłaby być wykorzystana jako instrument represji przeciwko osobom i organizacjom praw człowieka, które otrzymują środki od międzynarodowej współpracy w Nikaragui; mając na uwadze, że przyjęcie tej ustawy mogłoby bezpośrednio wpłynąć na współpracę UE w tym kraju oraz na osoby powiązane z interesami europejskimi;
- D. mając na uwadze, że kilku członków rządzącej partii Zgromadzenia Narodowego zaproponowało również specjalną ustawę o cyberprzestępczości, której celem jest cenzurowanie mediów cyfrowych, a także nową ustawę o przestępstwach z nienawiści, która zmieniałaby kodeks karny, aby umożliwić stosowanie kary dożywotniego więzienia wobec dysydentów politycznych, bez jakiegokolwiek jasnej definicji postępowania mogącego prowadzić do tak surowego wyroku, i którą można by wykorzystywać do karania osób sprzeciwiających się represyjnej polityce rządu;
- E. mając na uwadze, że proponowane ustawy wyraźnie mają na celu ograniczenie podstawowych wolności, takich jak wolność wypowiedzi, zarówno w internecie, jak i poza nim, wolność zrzeszania się oraz wolność wyznania, aby jeszcze bardziej ograniczyć nikaraguańskim obywatelom przestrzeń społeczeństwa obywatelskiego i sprawować totalitarną kontrolę nad nikaraguańskimi obywatelami, mediami oraz organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i praw człowieka, bez jakiegokolwiek kontroli i równowagi oraz przy pozostawieniu dużego marginesu swobody w zakresie ich stosowania dzięki monitorowaniu wszystkich ich działań, ze szczególnym naciskiem na środowiska polityki, pracy i gospodarki; mając na uwadze, że ustawy te, jeżeli zostaną przyjęte, naruszyłyby szereg praw i podstawowych wolności zapisanych w konstytucji Nikaragui i uznanych w międzynarodowych umowach, konwencjach i traktatach, których Nikaragua jest stroną;
- F. mając na uwadze, że inicjatywy te są najnowszymi przykładami takich naruszeń i potwierdzają szerszy kontekst represji i łamania praw człowieka i podstawowych wolności; mając na uwadze, że przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, działacze ochrony środowiska, dziennikarze, przedstawiciele opozycji politycznej, członkowie wspólnot religijnych, zwłaszcza Kościoła katolickiego, studenci, byli więźniowie polityczni oraz ich rodziny nadal są nękani przez siły bezpieczeństwa i prorządowe grupy zbrojne, które stosują aresztowania, kryminalizację, przemoc, naloty na ich domy, nękanie przez policję, ataki seksualne i rosnącą przemoc i zastraszanie, z jakimi mają do czynienia działaczkę, groźenie śmiercią, wandalizm, publiczne szkalowanie oraz oszczercze kampanie internetowe;
- G. mając na uwadze, że – jak stwierdziła wysoka komisarz ONZ ds. praw człowieka Michelle Bachelet – „nie ma postępów w sytuacji w zakresie praw człowieka, a także znaków, że rząd konstruktywnie rozwiązuje napięcia i problemy strukturalne, które wywołały kryzys społeczno-polityczny w kwietniu 2018 r.”; mając na uwadze, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego donoszą, iż 94 osoby postrzegane jako przeciwnicy rządu wciąż są arbitralnie przetrzymywane głównie pod zmyślonymi zarzutami o niepowiązane przestępstwa;
1. potępia próby przyjęcia niekonstytucyjnej ustawy o uregulowaniach dotyczących obcych agentów, specjalnej ustawy o cyberprzestępczości i ustawy o przestępstwach z nienawiści i wzywa Zgromadzenie Narodowe do odrzucenia tych ustaw, a także wszelkich innych ustaw, które ograniczałyby podstawowe wolności ludności Nikaragui; podkreśla, że ustawy te, jeżeli zostaną przyjęte, dadzą rządowi Daniela Ortegi nowe narzędzie represji do uciszania nie tylko jego krytyków, ale każdej osoby lub organizacji otrzymującej zagraniczne finansowanie, co doprowadzi do wzrostu liczby ofiar tych represji i jeszcze pogorszy ogólny klimat zastraszania i zagrożenia, prowadząc do niedopuszczalnych naruszeń praw człowieka w Nikaragui;

Czwartek, 8 października 2020 r.

2. solidaryzuje się z narodem Nikaragui i potępia wszelkie represje stosowane przez rząd Nikaragui, w szczególności pozbawianie życia; potępia represje wobec działaczy społeczeństwa obywatelskiego, przedstawicieli opozycji politycznej, studentów, dziennikarzy, grup ludności tubylczej, członków wspólnot religijnych, zwłaszcza Kościoła katolickiego, oraz obrońców praw człowieka; wzywa do natychmiastowego uwolnienia wszystkich arbitralnie przetrzymywanych więźniów politycznych, wycofania wszystkich postawionych im zarzutów oraz respektowania podstawowych gwarancji prawnych;
3. wzywa rząd nikaraguański, by zaprzestał kryminalizowania niezależnych głosów oraz by przestał kontrolować i ograniczać pracę organizacji społeczeństwa obywatelskiego, przedstawicieli opozycji i organizacji praw człowieka; wzywa rząd nikaraguański do zwrotu skonfiskowanego mienia serwisom informacyjnym, przywrócenia im licencji na prowadzenie działalności i przywrócenia organizacjom pozarządowym osobowości prawnej; wzywa do pełnej współpracy z organizacjami międzynarodowymi i do umożliwienia im powrotu do kraju, łącznie z Międzypaństwową Komisją Praw Człowieka, Biurem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka, MESENI oraz międzynarodową grupą niezależnych ekspertów Organizacji Państw Amerykańskich (OPA); z zadowoleniem przyjmuje rezolucję Rady Praw Człowieka ONZ z czerwca 2020 r. upoważniającą Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka do ściślejszego monitorowania sytuacji w Nikaragui, a także poparcie UE dla jej przyjęcia;
4. podkreśla, że wszelkie ograniczenia w korzystaniu z prawa do wolności opinii i wypowiedzi, zarówno w internecie, jak i poza nim, wolności pokojowego zgromadzania się i zrzeszania się oraz prawa do obrony praw człowieka są niezgodne z konstytucją Nikaragui i jej międzynarodowymi zobowiązaniami wynikającymi z porozumień dotyczących praw człowieka;
5. sprzeciwia się niewłaściwemu wykorzystywaniu przez autorytarny rząd Nikaragui instytucji i przepisów do kryminalizacji organizacji społeczeństwa obywatelskiego i przeciwników politycznych na potrzeby politycznych i niezgodnych z prawem celów; w związku z tym wzywa rząd Nikaragui, by zastosował się w całości do zobowiązań podjętych w porozumieniach z marca 2019 r. z ugrupowaniami opozycyjnymi i Unią Obywatelską, tworzącymi obecnie Koalicję Narodową, z myślą o osiągnięciu demokratycznego, pokojowego i wynegocjowanego rozwiązania kryzysu politycznego w Nikaragui;
6. przypomina rządowi Nikaragui, że wolne, wiarygodne, pluralistyczne i przejrzyste wybory będą możliwe tylko wtedy gdy skończą się represje, przywrócona zostanie praworządność i respektowane będą prawa konstytucyjne wszystkich obywateli Nikaragui, w tym prawo do wolności słowa, zgromadzeń, przekonań i pokojowych protestów; wzywa rząd Nikaragui do zawiązania z ugrupowaniami opozycyjnymi, w tym z Narodową Koalicją, porozumienia w sprawie reform wyborczych i instytucjonalnych niezbędnych do zagwarantowania wiarygodnych, pluralistycznych i przejrzystych wyborów, zaplanowanych obecnie na listopad 2021 r., a to wszystko w drodze demokratycznych, pokojowych i wynegocjowanych środków i zgodnie ze standardami międzynarodowymi, również poprzez wdrożenie zaleceń unijnej misji obserwacji wyborów z 2011 r. oraz OPA; uważa w związku z tym, że wybory muszą być obserwowane przez należycie akredytowanych obserwatorów krajowych i międzynarodowych;
7. wyraża głębokie zaniepokojenie ostatnimi doniesieniami nikaraguańskich organizacji, że władze nakazały policji państwowej łamanie praw człowieka oraz że w tych represjach wspierają je prorządowe ugrupowania cywilne i organizacje terytorialne partii rządzącej, z których część jest uzbrojona i zorganizowana jak ugrupowania paramilitarne; wzywa rząd do rozbrojenia tych paramilitarnych ugrupowań i do pociągnięcia do odpowiedzialności osób winnych łamania praw człowieka oraz podważania demokracji i rządów prawa, a także wzywa do dokonania przeglądu kontrowersyjnej ustawy o amnestii, która mogłaby uniemożliwić ściganie osób odpowiedzialnych za poważne naruszenia praw człowieka;
8. z uwagi na utrzymujące się poważne akty naruszenia i łamanie praw człowieka, jeżeli proponowane: „ustawa o agentach zagranicznych”, „specjalna ustawa o cyberprzestępczości” i „ustawa o przestępstwach z nienawiści” zostaną przyjęte, jeżeli rząd Nikaragui nadal będzie wykazywał brak gotowości do rozpoczęcia dialogu narodowego na temat prawdziwej reformy ordynacji wyborczej i jeśli w Nikaragui kontynuowane będą represje wobec społeczeństwa obywatelskiego i demokratycznej opozycji, domaga się, by Rada bezzwłocznie rozszerzyła listę podmiotów i osób fizycznych, w stosunku do których należy zastosować sankcje, łącznie z prezydentem i wiceprezydentem, szczególnie dbając o to, by nie stała się krzywda obywatelom Nikaragui; ponawia swój pilny apel o globalny mechanizm UE na rzecz praw człowieka; wzywa Radę do przyjęcia tego mechanizmu w drodze decyzji dotyczącej strategicznych interesów i celów Unii zgodnie z art. 22 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej;
9. wzywa do jak najszybszego wysłania delegacji Parlamentu do Nikaragui, aby wznowić monitorowanie sytuacji w tym kraju, i apeluje do władz Nikaragui o zezwolenie na swobodny wjazd delegacji do kraju oraz dostęp do wszelkich rozmówców i obiektów;

Czwartek, 8 października 2020 r.

10. przypomina swój apel z rezolucji z dnia 14 marca 2019 r. o bezzwłocznej ekstradycji Alessia Casimiriego, który nadal mieszka w Managui pod ochroną rządu nikaraguańskiego, do Włoch, gdzie musi on odbyć sześciokrotną karę dożywotniego więzienia za dowiedziony udział w porwaniu i zabiciu byłego premiera i przywódcy Chrześcijańskiej Demokracji Alda Moro oraz za zabójstwo członków jego ochrony 16 marca 1978 r. w Rzymie;
  11. wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, by wraz ze specjalnym przedstawicielem UE ds. praw człowieka kontynuowała i zwiększała wsparcie materialne i techniczne dla obrońców praw człowieka i niezależnych mediów w Nikaragui; wzywa delegaturę Unii Europejskiej w Nikaragui i państwa członkowskie posiadające misje dyplomatyczne w terenie do pełnego wdrożenia wytycznych UE w sprawie obrońców praw człowieka;
  12. przypomina, że w świetle umowy o stowarzyszeniu między UE a Ameryką Środkową Nikaragua musi przestrzegać zasad praworządności, demokracji i praw człowieka oraz ugruntować te zasady, i po raz kolejny domaga się, aby w zaistniałych okolicznościach uruchomiono klauzulę demokratyczną przewidzianą w układzie o stowarzyszeniu;
  13. uważa, że należy utrzymać i wzmocnić pomoc UE dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego, aby złagodzić skutki pandemii COVID-19;
  14. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Państw Amerykańskich, Europejsko-Latynoamerykańskiemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu, Parlamentowi Środkowoamerykańskiemu, Grupie z Limy, a także rządowi i parlamentowi Republiki Nikaragui.
-